

MOCIÓ SOBRE L'ÚS DEL GLIFOSAT I ALTRES HERBICIDES EN EL TERME MUNICIPAL DE BARCELONA

Som lo que sembrem, Associació Salut i Agroecologia, Ecologistes en Acció, Col.lectiu Males Herbes, Comitè d'Empresa de Parcs i Jardins de Barcelona, Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS), Associació de Persones afectades per Productes Químics i Radiacions Ambientals (APQUIRA)

Preàmbul

Nombroses administracions locals fan servir herbicides de acció ràpida per eliminar herbes adventícies (denominades "males herbes") de cara a la prevenció d'incendis forestals i neteja de jardins i parcs. Però l'ús d'herbicides químics pot plantejar riscos molt seriosos. Diferents estudis demostren que el glifosat i altres herbicides emprats tenen efectes perjudicials sobre la salut i el medi ambient.

El glifosat, un herbicida total no selectiu que s'empra per matar herbes i arbustos, s'infiltra al sòl, és molt soluble en l'aigua, i persistent al medi. Contamina els aqüífers, és tòxic per a la fauna aquàtica, els animals domèstics o el bestiar.

El glifosat ha estat decretat per l'Organització Mundial de la Salut (OMS) com a probablement cancerigen per als humans. Existeixen estudis científics que relacionen l'ús del glifosat amb afeccions i malalties. Entre els efectes adversos s'han descrit: Toxicitat subaguda i crònica, danys genètics, és mutagènic, provoca trastorns reproductius, augmenta la freqüència de anomalies espermàtiques, i carcinogènesi.

A més, cada preparat d'herbicida que conté glifosat ve acompanyat d'altres substàncies que multipliquen la seva toxicitat. Entre aquests ingredients trobem el N-nitrós que com altres compostos nitrogenats, és cancerigen. Quan es degrada el glifosat allibera formaldehid, compost també cancerigen.

Les aigües de Catalunya estan greument contaminades. Molts freàtics tenen concentracions mitjanes de glifosat al llarg de l'any superiors a 0'1 µg/l, valor màxim admès per la normativa europea per aigües subterrànies (Directiva 2006/118/EC). Aquest mateix nivell és el màxim permès per aigües de consum humà (D.UE 98/83).

No menys important, és el paper que estan jugant aquest herbicides en la mort massiva d'abelles arreu del món.

El Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS) ha manifestat en roda de premsa (Maig 2015) que sempre ha de prevaldre el "Principi de Precaució" (Art.191 del Tractat

de funcionament de la UE, i a més forma part del acord MSF celebrat en la OMC), amb els herbicides que puguin tenir components cancerígens i que els legisladors no ho regulen pels interessos de les multinacionals. A més, indiquen que els més afectats pel glifosat poden ser les persones treballadores de Parcs i Jardins, els nens i nenes, les embarassades i les persones amb malalties, sobretot cròniques.

Legislació

La Directiva (2009/128/CE) marc per a un ús sostenible dels plaguicides, aprovada pel Parlament Europeu el 13 de gener de 2009, els objectius són "La reducció dels riscos i els efectes de l'ús de els plaguicides a la salut humana i el medi ambient, i el foment de l'ús de la gestió integrada de plagues i de plantejaments o tècniques alternatius com les alternatives de índole no química als plaguicides ", en el capítol IV, articles 11 i 12, exposa que:

"Els Estats membres, tenint degudament en compte les mesures apropiades per a la protecció del medi aquàtic l'aigua potable i els requisits necessaris d'higiene i salut pública i la biodiversitat, o els resultats de les avaluacions de risc pertinents, han de vetllar perquè es minimitzi o prohibeixi l'ús de plaguicides en les següents zones específiques: Al llarg de les carreteres [...], en els espais utilitzats pel públic en general, o per grups vulnerables, com els parcs, jardins públics, camps d'esports i àrees d'esbarjo, recintes escolars i camps de joc i els espais propers als centres d'assistència sanitària ".

Aquesta Directiva ha estat transposada en el Reial Decret 1311/2012, de 14 de setembre, que estableix el marc de actuació per aconseguir un ús sostenible dels productes fitosanitaris, i que té com a objectiu la reducció dels riscos i els efectes de l'ús dels productes fitosanitaris en la salut humana i el medi ambient, i el foment de la gestió integrada de plagues i de plantejaments o tècniques alternatius, com ara els mètodes no químics.

Aquest Reial Decret preveu que les disposicions "són o s'entenen sense perjudici que l'Administració competent en cada cas pugui aplicar el principi de cautela limitant o prohibint l'ús de productes fitosanitaris en zones o circumstàncies específiques."

A més de les anteriors, el marc jurídic per a l'aplicació d'herbicides i plaguicides es completa amb les següents normes:

-Directiva Marc sobre l'Aigua (Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell)

-Directiva Aus (Directiva 2009/147/CE del Parlament Europeu i del Consell)

-Directiva Hàbitat (Directiva 92/43/CEE del Consell)

-Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública.

Per les raons exposades es demana al consistori:

1. L'eradicació de l'ús del glifosat i altres herbicides igualment tòxics, al nostre municipi, trobant alternatives ecològiques més adequades i respectuoses amb la salut de les persones i del medi ambient.
2. L'ús d'herbicides, serà substituït per mètodes no contaminants, que no danyin a la salut ni el medi ambient.
3. Que s'iniciïn els treballs necessaris per a la transició, cap a una jardineria ecològica gestionada públicament amb criteris de qualitat i sostenibilitat, evitant l'ús d'agrotòxics, les podes excessives, l'ús d'espècies no adaptades al medi o amb necessitats hídriques excessives.
4. Que es doni resposta a totes les preguntes i instàncies formulades tant per entitats com per particulars, referents a l'aplicació del glifosat i d'altres herbicides. Tant la Constitució en el seu article 45, el Conveni d'Aarhus, així com algunes Directives europees, reconeixen el dret a la informació i a la participació pública per tenir accés a la justícia en matèria mediambiental.
5. Per tal de contribuir a garantir que aquesta mesura sigui efectiva amb efecte multiplicador beneficiós a nivell supramunicipal, l'Ajuntament de Barcelona es dirigirà als ajuntaments de la comarca sol·licitant que prenguin mesures en la mateixa línia.
- 6.-Per qüestions de salut pública i per tal de evitar l'ús d'aquest tipus de productes perjudicials a jardins privats, vivers de plantes i zones sota responsabilitat no municipal (com per exemple les vies de tren) es faran campanyes de conscienciació i jornades informatives dirigides als propietaris de jardins privats, als professionals viveristes i responsables d'altres administracions.
- 7.-Que es facin estudis clínics necessaris sobre la salut dels treballadors i treballadores de parcs i jardins per valorar els efectes tòxics sobre els seus organismes. Tanmateix creiem necessari un mostreig poblacional suficient per poder treure conclusions epidemiològiques.